

عنوان مقاله:

پاگشایی مواجهه با مرگ در داستان «فال خون»

محل انتشار:

فصلنامه نقد ادبی، دوره 16، شماره 62 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 46

نویسنده:

هادی دهقانی یزدلی - Assistant Professor, Department of Persian Language and Literature, Farhangian University, Tehran. Iran

خلاصه مقاله:

اسطوره‌ها و آیینها از عناصر بنیادین زیست و فرهنگ بشریاند که آرزوها و هراسهای آدمی را بازتاب میدهند. مواجهه با مرگ و مرگ‌گاهی یکی از بنیادیترین درونمایه‌های اسطوره‌های و آیینهای آن است. از برجسته‌ترین قالبهایی که میتواند محملی برای درونمایه‌های اسطوره‌های و آیینی از جمله مرگ‌گاهی قرار گیرد، روایت‌های داستانی معاصر است. نوشتار حاضر براساس رویکرد اسطوره‌شناسی، با روشی توصیفی تفسیری و با هدف آشکارگی تاثیر درونمایه مواجهه با مرگ و رسیدن به مرگ‌گاهی، که از خلال آیین پاگشایی شکل میگیرد، به بررسی ساختار و ژرفساخت داستان «فال خون» نوشته داوود غفارزادگان میپردازد. داستان «فال خون»، برای برجسته کردن درونمایه مرگ‌گاهی، آشکارا براساس ساختار پاگشایی: جدایی، رازآموزی و رازآموختگی شکل میگیرد. شخصیت اصلی داستان که سربازی نوآموز است، در ماموریت خود با پدیدار و رویدادهای گوناگونی در رسیدن به مقصد خویش روبه‌رو میشود. این رخدادها زمینهای را فراهم میکنند تا سرباز نوآموز دشوارترین و نهایتاً آزمون خویش را پشت سر بگذارد. دشوارترین آزمون شخصیت اصلی داستان «فال خون»، رسیدن به مرگ‌گاهی و پذیرفتن مرگ به سان جزئی از هستی خویش است. این درونمایه که از دغدغههای نخستین و همیشگی بشر بوده است، در داستان «فال خون» در کنار عناصر اسطوره‌های همچون کوه، درخت، عدد، گاو، نام و کلبه مینشیند تا به روایت داستانی مدرن، رنگ اسطوره‌های و آیینی کهن ببخشد. بدینترتیب، هنر، ادبیات و اندیشه‌های مدرن امروزی نهنها از سوبه‌های اسطوره‌های و آیینی کهن نمیتوانند جدا شوند، بلکه این سوبه‌ها با درآمیختن با تاملات همیشگی آدمی، از جمله مرگ‌گاهی، زمینه غنا و پرتوشگی روایت‌های داستانی امروزی را مهیا می‌سازند.

کلمات کلیدی:

Death awareness, initiation, Fal -e Khoon, myth, ritual, مرگ آگاهی، پاگشایی، فال خون، اسطوره، آیین

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1836155>

